

mig, at denne Uoverensstemmelse mellem Møtterne og Forslaget finder Sted.

Blechingberg: Naar det i Møtterne til Udvalgets Betænkning er udtalt, at det af flere Statshensyn er vigtigt, at Fæstegodsset gaaer over til Selveiendom, saa tør jeg troe, at Thinget vil billige denne Hovedanskuelse, hvorfra hele dette Lovforslag gaaer ud; og naar man endvidere maa være af den Formening, som jeg for mit personlige Bedkommende ibetmindste er, at tvungne Afhændelser, tvungen Overgang af Fæstegodsset til Selveiendom vilde være et sørgeligt Indgrib i Eiendomsretten, saa trøer jeg, at man naturligt ledes til den Bestræbelse, hvorfra hele dette Forslag er gaaet ud, nemlig at finde de Maader, hvorpaa saadanne Baand, som træde hæmmende i Veien for frivillig Overgang af Fæstegods til Selveiendom, kunne ophæves. Dersom nu de Forsøg, der i denne Retning tidligere ere gjorte, havde været tilstrækkelige, saavidt man af Erfaring kan slutte, saa vilde der jo ikke have været den Opfordring til et saadant Skridt som det, hvorefter der her er Tale, som under den modsatte Forudsætning maa erkjendes at være tilstede. Jeg troer imidlertid, efter de Erfaringer man har, at de tidligere Forholdsregler ikke have været tilstrækkelige, og jeg troer navnlig, at det er de Indskrænkninger, som vare forbundne med de Bestemmelser, der derom blevne givne i 1849, som have skadet Fremgangen af Sagen. Det Bærgemaal, man satte vedkommende Besiddere under gennem curatores lideicommissi, har vist ikke været gavnligt for Sagens Fremme. Man har vel heller ikke taget det Hensyn, som der kunde være Anledning til, at knytte Besidderens egen Interesse til Sagens Fremgang. Fra disse flere Synspunkter er det derfor forekommet mig ligesaa vel som de øvrige Medlemmer af Udvalget at være ønskeligt, om man kunde finde en Vej, ad hvilken man med større Held kunde fremme det Niemed, hvis Vigtighed jeg i det Mindste erkjender, nemlig ved Løsningen af de Baand, der kunde hindre den frivillige Overgang af Fæstegods til Selveiendom; at bevirke, at en saadan Overgang kraftigere og stærkere end hidtil maatte finde Sted. Hvorvidt dette Maal nu er naaet med det Forslag, der foreligger.

Thinget, kan jeg naturligtvis ikkun undergive Thingets bedre Bedømmelse. Jeg skal kun bemærke med Hensyn til de Hovedtanker, som have ledet Udvalget i Henseende til dets Indstillinger, at man har troet ikke at kunne faa aldeles overlade Alt til Besidderens eget Forogtbesindende, som det synes at være Tilfældet efter det oprindelige Forslag, eller i det Mindste at der var stærke Grunde, der talte for at udfinde saadanne Controlbestemmelser, som lode sig forene med hiint Niemed, og som kunde gjøres gjældende uden til samme Tid at hindre, at Hensigten blev opnaaet. Naar man derfor har foreslaaet, hvad Lovudkastet indeholder om Planen for Afhændelserne, saa er det jo aabenbart, at man derved har villet tilvejebringe en Veiledning for den Autoritet, som skulde kontrollere hele Værket, nemlig for det høie Ministerium, en Veiledning gennem den Kundskab, som saadanne Planer kunne give Ministeriet om Beskaffenheden af den omhandlede Eiendom; og naar da Ministeriet af Planen kom til Kundskab om, hvorledes Eiendommen havde stillet sig med Hensyn til Indtægten af Bøndergodsset i 20 Aar, saa troede man, at dette var en vigtig Oplysning for denne Autoritet. Man meente endvidere, at det var i sin Orden at betragte den Capital, som en saadan Plan maatte udvise, som et Minimum, hvorfra der kunde gaaes ud; men det ligger iøvrigt i Naturen af et saadant Minimum, at det ikke betegner, hvad man antager at være Afhændelsens virkelige Udbytte. Dersom blev det fra Udvalgets Side i den 1ste Paragraph stillet som den Anskuelse, man fremfor Alt gik ud fra, at Kjøbesummerne med deres fulde Beløb skulde komme de til Besiddelsen Berettigede til Gode, kun med den Indskrænkning, som fulgte af § 4. Man vilde ingenlunde nøies med, at det Resultat, som Planen udviste, skulde følges i Henseende til det Regnskab, som Besidderen var pligtig at gjøre for hvad der indkom ved Afhændelsen; han skulde naturligtvis gjøre Rede og Rigtighed for det fulde Beløb, som indkom ved Afhændelsen. Var han nu, som efter Lovforslaget, pligtig dertil, saa var det jo en svigagtigt Handling, dersom han unddrog sig en saadan Rede og Rigtighed for det fulde Beløb; og ligesom man troede, at turde gaae